

مروری بر حسابداری مالی بر اساس استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS)

ترجمه و تألیف:

دکتر سید علی حسینی (عضو هیات علمی دانشگاه الزهراء (س))

سیدجلال سیدی

فاطمه ابوالحسن تاش

انتشارات نگاه دانش

پیشگفتار

به کتاب *مروری بر حسابداری مالی بر اساس استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی* خوش آمدید. این کتاب دنیای پیچیده گزارشگری بین‌المللی مالی را که این روزها با فراگیرتر شدن استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی^۱ (IFRS) در اقصی نقاط دنیا، سرعت بیشتری پیدا کرده است، به زبان ساده معرفی می‌کند. هنوز هم بسیاری از کشورها از استانداردهای حسابداری ملی خود استفاده می‌کنند. با این حال کشورهای بسیاری وجود دارند که گذار از استانداردهای ملی خود به IFRS را در دست بررسی دارند و یا آن را پذیرفته‌اند.

دانشجویان حسابداری و سایر رشته‌های مرتبط قطعاً با گزارشگری مالی و IFRS مواجه شدند و یا خواهند شد. حسابداران و حسابرسان حرفه‌ای نیز احتمالاً مشتریان داشتند و یا خواهند داشت که به دنبال تهیه صورت‌های مالی خود بر اساس IFRS باشند یا قبلاً این استانداردها را اجرا کرده باشند. نهادهای بالادستی، قانون‌گذاران و نهادهای ناظر مانند سازمان بورس و اوراق بهادار، بیمه مرکزی، بانک مرکزی و امثالهم نیز ممکن است الزاماتی در خصوص اجرای این استانداردها وضع کرده باشند. خلاصه آنکه این استانداردها به قدری در حال توسعه است که بسیاری را بطور مستقیم و یا غیرمستقیم درگیر نموده است.

دنیا طی چند دهه گذشته شاهد رشد روز افزون تجارت جهانی و سرمایه‌گذاری بوده است. امروزه دیگر شرکت‌ها، سرمایه‌گذاران بالقوه و بالفعل و ذی‌نفعان شرکت محدود به حوزه جغرافیایی خاصی نمی‌باشد و امکان پذیرش و معامله اوراق بهادار ناشران خارجی در بورس‌های دیگر فراهم شده است. این موضوع مسائل مهم و مختلفی را برای حسابداری ایجاد کرده است. حسابداری به‌عنوان زبان تجارت و همچنین حسابداری به‌عنوان یک متاع، وظیفه عظیم و خطیری را در این میان بر عهده دارد تا اطلاعات مفید، سودمند و قابل فهم را بطور صادقانه تهیه و گزارش نماید.

طی سال‌های اخیر، سازمان بورس و اوراق بهادار طی مصوباتی درصدد آن برآمد تا IFRS توسط ناشران بکارگرفته شود. در همین راستا سازمان حسابرسی کشور، به‌عنوان متولی استانداردگذاری دست به عمل شد و مراحل قانونی پیوستن به این استانداردها را در دستور کار خود قرار داد که در اواخر سال ۱۳۹۵ ترجمه برخی از استانداردهای مزبور را در اختیار عموم قرار داد. با این حال باید اذعان کرد که اقدامات مکفی در این خصوص صورت نگرفت. یکی از چالش‌هایی که بر سر راه اجرای IFRS در ایران وجود دارد، آموزش ناکافی تئوری و عملی استانداردها برای حسابداران، حسابرسان و استفاده‌کنندگان است که با توجه به کمبود منابع درسی و کمک آموزشی، این موضوع بیش از پیش نمود پیدا می‌نماید. به هر حال امید می‌رود با ورود نویسندگان متخصص، متعهد و حمایت‌نهادهای مختلف این تهدیدها به فرصت تبدیل شود.

کتابی که در پیش رو دارید، یکی از نخستین کتاب‌هایی است که در حوزه IFRS به رشته تحریر درآمده است. یکی از بزرگترین مشکلاتی که مترجمان و مولفان چنین کتاب‌هایی با آن مواجه هستند، برگرداندن برخی اصلاحات و لغات به گونه‌ای قابل فهم، روان، دقیق و خواننده‌پسند می‌باشد. هرچند که سعی شده حتی‌الامکان از اصطلاحات رایج و پذیرفته شده استفاده شود و بر محتوای توجه شود، لیکن قطعاً موارد مستعد بهبودی در معادل‌سازی و غیره

¹ International Financial Reporting Standard

وجود خواهد داشت که امیدواریم از نظرات عزیزان بی‌نصیب نمانیم. دغدغه اصلی اینجانبان، ارائه کتابی با ماهیت مروری اجمالی و آموزشی به IFRS بوده است. بدیهی است که تجزیه و تحلیل، بررسی و واکاوی تمام استانداردها و نکات آن اقدامی ارزشمند و ضروری است که امید می‌رود در آینده نه چندان دور مورد توجه مترجمان و مولفان قرار گیرد، با این حال هدف اصلی این کتاب چنین نیست. در این کتاب تلاش شده است که کلیات و مطالبی که اهمیت بیشتری دارند، با ترتیب سرفصل‌ها و بخش‌های صورت‌های مالی و مفاهیم حسابداری، به زبان ساده و همراه با ارائه مثال مورد بحث و بررسی قرار گیرند تا خوانندگان دید کلی از استاندارد بدست آورند. بر همین اساس پیشنهاد می‌شود افرادی که علاقه بیشتری به یادگیری دارند، به استانداردها و راهنماهای بکارگیری آن‌ها مراجعه نمایند. همچنین سعی گردیده است که با سبک نگارشی، انتخاب تیرها، ارائه نکات و مثال‌ها ارتباط بیشتر و نزدیک‌تری با خوانندگان برقرار شود تا خوانندگان از مطالعه کتاب لذت بیشتری ببرند. این کتاب نیز مانند سایر آثار بشر، بری از اشکال نیست و ممکن است کاستی‌هایی وجود داشته باشد و نکات و مواردی از اندیشه و قلم نگارندگان باز مانده باشد، لذا با درخواست بخشش، قبلاً از راهنمایی‌ها و تذکرات صاحب‌نظران و علاقه‌مندان کمال تشکر و قدردانی را می‌نماییم و امیدواریم اینجانبان را از نظرات خود محروم ننمایید.

در انتها لازم است از آقایان قهرمان سراج، مصطفی ایزدپور و محمدصادق غزنوی که در بازخوانی و ارائه نظرات ارزشمند، به بهبود این کتاب کمک نموده‌اند، تشکر نماییم. همچنین در اینجا جا دارد از جناب آقای امیر هامونی، مدیریت محترم عامل شرکت فرابورس ایران و جناب آقای رضا غلامعلی‌پور، معاونت محترم توسعه بازار فرابورس ایران بخاطر حمایت‌ها بی‌دریغشان نیز تشکر و قدردانی نماییم. در نهایت مایلیم از تمامی خوانندگانی تشکر کنیم که این کتاب را برای مطالعه برگزیدند؛ از صمیم قلب امیدواریم این کتاب را سودمند و آگاهی‌بخش ارزیابی کنید و آن را به‌عنوان مرجع خوبی در دنیای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی ببینید. برخورد واجب می‌دانیم که از خانواده‌هایمان بابت زحمات و حمایت‌های فراوانشان خالصانه تشکر و قدردانی نماییم.

با احترام - شهریورماه ۱۳۹۶

دکتر سیدعلی حسینی - عضو هیات علمی دانشگاه الزهرا (س) و عضو کمیته آموزش و استاندارد سازمان بورس و اوراق بهادار.

Hosseinira@Yahoo.com

سید جلال سیدی - دانشجوی دکتری حسابداری دانشگاه علامه طباطبایی (ره).

S.Jalal.Seyvedi@gmail.com

فاطمه ابوالحسن تاش - دانشجوی دکتری حسابداری دانشگاه علامه طباطبایی (ره).

Fatemeh.Tash@gmail.com

درباره این کتاب

هدف از تألیف این کتاب، آموزش دنیای پیچیده گزارشگری مالی بین‌المللی به شیوه‌ای قابل‌فهم، جذاب و کاربردی می‌باشد. در این کتاب استانداردها و اهدافی که هر استاندارد به دنبال دستیابی به آن‌ها است، مورد توجه قرار گرفته و همچنین با ارائه مثال‌هایی عملی سعی دارد نشان دهد که این استانداردها در واقع به چه صورت عمل می‌کنند. همانطور که از عنوان کتاب مشخص است، این کتاب مروری بر حسابداری مالی طبق IFRS است. لذا قاعدتا و منطقاً نباید انتظار داشت که این کتاب تمامی مطالب و بندهای استانداردها را پوشش دهد؛ با این حال سعی شده است تا مطالب و موارد پرکاربرد، مهم‌تر و اساسی به زبان ساده بیان گردد تا بتواند به عنوان یک کتاب درسی و آموزشی در دانشگاه و دوره‌های آموزشی مورد استفاده قرار گیرد. خوانندگانی که قصد دارند به استانداردهای حسابداری مسلط شوند و یا تمامی نکات مربوطه را مورد بررسی قرار دهند، راه درازی در پیش دارند و باید به کتاب‌های راهنما، تفسیر و بکارگیری استانداردهای حسابداری مراجعه نمایند. برخی از این منابع حداقل ۲ هزار صفحه دارند، پس لازم است پیش از پانهادن در دنیای گزارشگری مالی علاوه بر تقویت قوت استدلال و تجزیه و تحلیل، صبر و استقامت خود را تقویت نمایید. با این حال این کتاب برای این قبیل از خوانندگان نیز سودمند می‌باشد.

این کتاب رویکردی عملگرایانه دارد. فصول کتاب به ترتیب IFRS یا IAS نوشته نشده است، بلکه هر فصل مستقل از فصول دیگر است. خواننده می‌تواند کتاب را از ابتدا تا انتها مطالعه نماید (پیشنهاد می‌شود این کار صورت پذیرد) و یا با توجه به نیازهای خود برخی از فصول را مورد مطالعه قرار دهد. صرفنظر از روشی که خوانندگان برای مطالعه کتاب انتخاب می‌نمایند، پیشنهاد می‌شود به سایر فصول کتاب نیز نگاهی داشته باشند تا اطمینان حاصل گردد که سایر نکات مهم نیز مورد توجه قرار گرفته‌اند.

اصطلاحات بکار گرفته شده در کتاب

متن کتاب به نحوی است که نویسندگان ناگزیرند به اصطلاحات و عناوین خاصی که تعداد آن‌ها نیز زیاد نمی‌باشد ارجاع دهند و اشاره نمایند. به نظر نویسندگان نوشتن مکرر اسامی و عناوین بطور کامل از زیبایی متن و روان بودن آن می‌کاهد. جهت پرهیز از تکرار برخی اصطلاحات از موارد مقتضی از اختصار آن استفاده شده است. موارد فوق به شرح زیر می‌باشد:

- ✓ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی: IFRS
- ✓ استاندارد بین‌المللی حسابداری: IAS
- ✓ کمیته استانداردهای بین‌المللی حسابداری: IASC
- ✓ هیات تدوین استانداردهای بین‌المللی حسابداری: IASB
- ✓ هیات تدوین استانداردهای حسابداری مالی آمریکا: FASB
- ✓ اصول پذیرفته‌شده عمومی حسابداری: GAAP

رویه‌های مورد استفاده در کتاب

با توجه به پیچیدگی دنیای گزارشگری مالی و اینکه برخی از نکات این کتاب اهمیت بیشتری نسبت به سایر مطالب دارند، چندین رویه ترتیب داده شده است که در حین مطالعه این کتاب به خوانندگان کمک می‌نماید:

✓ از حالت مورب (ایتالیک) برای تأکید روی نکات و اصطلاحات کلیدی استفاده شده است.
✓ از حالت توپر (بولد) برای برجسته کردن کلید واژه‌ها استفاده شده است. این واژه‌ها نقش مهمی در اطمینان از کاربرد درست استانداردها دارند.

✓ مواردی که با دو خط زیرین در صورت وضعیت مالی^۱ (ترازنامه^۲) و صورت سود (زیان) دوره یا جامع^۳ مشخص شده‌اند، نشان‌دهنده یک مبلغ نهایی (خالص) دارایی‌ها می‌باشند. مواردی که با تک خط زیرین نمایش داده شده‌اند، نشان‌دهنده آن هستند که محاسبات در این قسمت به اتمام رسیده، لیکن نهایی نمی‌باشد و ادامه دارد.

✓ اعداد مندرج در پرانتز بیانگر اعدادی منفی هستند که از جمع کل یا جمع ناخالص کسر می‌شوند.

مواردی که مطالعه آن‌ها ضروری نمی‌باشد

در این کتاب مطالبی بیان شده است که ممکن است برای برخی از خوانندگان جذابیت داشته باشد، اما ممکن است برای برخی دیگر اهمیت چندانی نداشته باشد. کادرهای خاکستری (نوارهای کناری خاکستری) حاوی اطلاعاتی هستند که می‌توان بدون هیچگونه نگرانی از آن‌ها چشم پوشی نمود. البته پیشنهاد می‌شود این مطالب نیز مورد مطالعه قرار گیرد. این بخش‌ها حاوی اطلاعاتی سودمند در خصوص برخی مسایل و استانداردها می‌باشد که می‌تواند برای درک بهتر مطالب سودمند باشد.

مفروضات اولیه

در زمان نگارش کتاب مفروضاتی از خوانندگان کتاب و آنچه انتظار می‌رود از این کتاب بیاموزند وجود داشته است. بر این اساس فرض می‌شود که:

✓ خوانندگان کتاب مفاهیم اولیه حسابداری را می‌دانند و با برخی از اصطلاحات فنی حسابداری مانند استهلاک^۴، خالص دارایی‌ها^۵، سود انباشته^۶ و از این قبیل موارد آشنایی کافی دارند. برخی از اصطلاحات مورد استفاده در واژه‌نامه‌ای که در پیوست کتاب آمده است، تعریف شده است و معادل برخی از کلمات نیز پانوشته شده است.
✓ برخی از خوانندگان کتاب، تجربه عملی در بخش حسابداری و امور مالی (در حوزه صنعت تولیدی، خدماتی، تجاری و یا بخش عمومی) دارند. علاوه بر این فرض می‌شود که خوانندگان کتاب به نحوی در تهیه صورت‌های مالی ایفا نقش می‌نمایند، ولو اینکه وظیفه کوچکی به آن‌ها محول شده باشد.

¹ Statement of financial position

² Balance sheet

³ Statements of comprehensive income

⁴ Depreciation

⁵ Net Assets

⁶ Retained earning

✓ ممکن است خوانندگان این کتاب هیچ تجربه عملی در حسابداری نداشته باشند، اما به فکر تغییر شغل یا شروع به فعالیت در حوزه حسابداری هستند و در حال سپری کردن دوره‌های آموزشی حسابداری می‌باشند (چه برای اخذ گواهینامه‌های حرفه‌ای و چه برای اخذ مدرک دانشگاهی).

✓ برخی از مخاطبان کتاب مدیران، تصمیم‌گیران، سرمایه‌گذاران و افرادی می‌باشند که علاقمندند از صورت‌های مالی سر در بیاورند.

✓ مخاطبان به اهمیت استانداردهای حسابداری واقف می‌باشند. هرچند که فرض نشده است که از جزئیات استانداردهای حسابداری آگاهی کامل داشته باشند، با این حال مبنای کار این است که خوانندگان در خصوص اهمیت و ضرورت استانداردهای حسابداری آگاه می‌باشند.

دلیل اصلی مطالعه کتاب، کسب بینش مقدماتی از حسابداری مالی طبق IFRS است. البته ممکن است حسابداران، حسابرسان، تحلیلگران و علاقه‌مندان تمایل داشته باشند که درک و بینش خود را از استانداردهای حسابداری بسط دهند. این پیش‌فرض‌ها موجب شده‌اند این کتاب در سطح درک افراد مبتدی تا متوسط به رشته تحریر درآورده شود.

نحوه سازماندهی این کتاب

این کتاب به پنج بخش اصلی تقسیم شده است. هر بخش ناظر بر حوزه متفاوتی از دنیای گزارشگری مالی تحت IFRS و IAS است. هر یک از این بخش‌ها به چندین فصل تقسیم‌بندی شده است که همگی مرتبط با مضمون همان بخش می‌باشند؛ سپس هر فصل به قسمت‌های مختلف تقسیم‌بندی شده است. با نگاهی به فهرست مطالب در ابتدای این کتاب می‌توان جزئیات این بخش‌بندی را مشاهده نمود. جلد اول کتاب عمدتاً حسابداری میانه را تحت پوشش قرار داده است و ان‌شاءالله در جلد دوم سایر موضوعات حسابداری مالی مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

بخش اول: مفاهیم و مبانی استانداردها

بطور کلی این بخش به معرفی دنیای IFRS می‌پردازد. در این بخش به موضوعاتی از قبیل اینکه چه کسی و به چه نحوی این استانداردها را تدوین می‌نماید، کدامیک از کشورها در این عرصه گام نهادند و این استانداردها را به‌عنوان چارچوب گزارشگری مالی خود پذیرفته‌اند و مواردی از این قبیل پرداخته می‌شود. در ابتدای کتاب درمی‌یابید که این استانداردها عموماً مبتنی بر اصول می‌باشند و نقش قضاوت در آن‌ها پررنگ می‌باشد. به همین دلیل به اختصار این مسئله بیان می‌گردد که چرا باید برای تامین نظر افرادی مانند حسابرسان و مامورین مالیاتی، مقید به یک سری اصول بود و همچنین با ذکر مصادیقی که در آن‌ها می‌توان از یک اصل فاصله گرفت، توضیح داده می‌شود. در نهایت نحوه تهیه صورت‌های مالی بر اساس این استانداردها بیان می‌گردد. در همین راستا برخی استانداردهای ساده‌تر مورد ملاحظه قرار می‌گیرند تا روند درک مطالب این کتاب آسان شود.

بخش دوم: نگاهی به عناصر اصلی صورت‌های مالی

در این بخش برخی از عناصر مهم صورت‌های مالی نظیر دارایی^۱، بدهی^۲، حقوق مالکانه^۳، درآمد^۴ و هزینه^۵ مورد بحث قرار خواهند گرفت. نحوه حسابداری دارایی‌ها و بدهی‌های مختلف و نحوه شناسایی و انعکاس درآمدها در صورت‌های مالی، اجزای تشکیل‌دهنده حقوق مالکانه و حسابداری حقوق مالکانه در صورت‌های مالی توضیح داده می‌شود.

بخش سوم: پیوست کتاب

در این بخش یک سری مطالب اضافی گنجانده شده است که ممکن است برای خوانندگان مفید واقع شود. ابتدا لیستی از استانداردهای بین‌المللی و تطابق آنها با استانداردهای حسابداری ایران ارائه خواهد شد. سپس راهنمایی‌هایی در زمینه IFRS ارائه شده است که می‌تواند برای مشتاقان مفید واقع شود. سپس نگاهی به استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای شرکت‌های کوچک و متوسط (IFRS for SMEs) خواهیم داشت و در پایان نیز واژه‌نامه کوچکی ارائه شده است که حاوی تعاریفی قابل فهم برای واژگان تخصصی کلیدی در زمینه این استانداردها است.

بخش چهارم: تلفیق و سرمایه‌گذاری

در این بخش برخی حوزه‌های پیچیده‌تر گزارشگری مالی مورد بررسی قرار خواهد گرفت. بسیاری از شرکت‌ها مالک شرکت‌های دیگری هستند و یا در شرکت‌های دیگر سرمایه‌گذاری کرده‌اند و می‌بایست صورت‌های مالی تلفیقی^۶ (شامل شرکت اصلی و شرکت‌های فرعی، وابسته و مشارکت خاص) تهیه نمایند و همچنین می‌بایست آماده رویارویی با موضوعات پیچیده حسابداری این شرکت‌ها باشند. در این بخش این موضوع نیز مورد بررسی قرار می‌گیرد که چه چیزی موجب شکل‌گیری یک شرکت فرعی^۷، شرکت وابسته^۸ یا مشارکت خاص^۹ می‌شود و اینکه نحوه حسابداری و گزارشگری شرکت اصلی (مادر) یا سرمایه‌گذار در اینگونه شرکت‌ها چگونه باید باشد.

بخش پنجم: افشای اطلاعات در صورت‌های مالی

افرادی که مجموعه صورت‌های مالی اساسی را مشاهده یا تهیه کرده باشند، قطعاً دیدند که شرکت‌ها می‌بایست علاوه بر صورت‌های مالی نظیر: صورت وضعیت مالی (ترازنامه)، صورت سود (زیان) دوره و جامع، صورت جریان وجوه نقد و صورت تغییرات در حقوق مالکانه؛ اطلاعات بسیاری را افشا نمایند. در این بخش برخی از مهمترین مسائلی که در زمینه افشا وجود دارند و از جمله موضوعاتی همچون اشخاص وابسته، گزارشگری قسمت‌ها و سود هر سهم^{۱۰} پوشش داده می‌شود. همچنین در مورد این موضوع که چرا استفاده‌کنندگان تأکید زیادی روی افشا در یادداشت‌های پیوست صورت‌های مالی^{۱۱} دارند نیز بحث می‌شود.

¹ Asset

² liability

³ Equity

⁴ Income

⁵ Expense

⁶ Consolidated financial statement

⁷ Subsidiary

⁸ Associate

⁹ Joint venture

¹⁰ Earnings per share

¹¹ Disclosure notes

بخش ششم: بخش ده‌گانه

یکی از ویژگی‌های این کتاب همین «بخش ده‌گانه» است. بخش ۴ الی ۶ در جلد دوم کتاب بیان خواهد شد. در جلد دوم کتاب سه فصل وجود دارند که هر یک به بررسی ۱۰ نکته ضروری می‌پردازد. در این فصول در مورد ۱۰ اشتباهی که باید از آن‌ها اجتناب شود و همینطور ۱۰ الزام افشا مهمی صحبت خواهد شد که باید در هنگام تهیه صورت‌های مالی بر مبنای IFRS به آن‌ها توجه شود. در نهایت از آنجا که در دنیای حسابداری هیچ چیز ثابت نخواهد بود، نیم‌نگاهی هم به ۱۰ پیشرفت آتی این استانداردها خواهیم داشت.

نشانه‌های مورد استفاده در این کتاب

در فصول مختلف این کتاب نشانه‌های مختلفی را مشاهده خواهید نمود که از آن‌ها برای کمک به درک مطالب کتاب به شیوه‌ای مفید و مختصر استفاده شده است:

این نشانه بیانگر هشدارهایی است که باید به آن‌ها توجه شود و عدم انجام این کار می‌تواند خواننده را دچار اشتباه کند.

هدف از این نشانه، یادآوری نکاتی است که باید به خاطر سپرد. از این نشانه به صورت مکرر در این کتاب استفاده شده است و دلیل اصلی آن هم این است که در دنیای واقعی، بسیاری از استانداردها با استانداردهای دیگر در تعامل هستند. مطالبی که در کنار این نشانه بیان می‌شوند مهم تلقی می‌شوند.

این نشانه بیانگر آن است که متنی که در ادامه آن می‌آید تا حدودی فنی است و اگر در درک جزئیات آن مشکلی دارید می‌توانید از آن گذر نمایید.

یکی از ویژگی‌های کلیدی این کتاب مثال‌هایی است که از آن‌ها برای تبیین مسائل فنی استفاده شده است. هر جا که این نشانه را مشاهده کردید، بدانید که نحوه کاربرد یک مفهوم خاص را به شما نشان می‌دهد.

این نشانه حاوی نکته‌ای است که خوانندگان را در مطالعات حسابداری یا مسیر حرفه‌ای کمک می‌کند.

از اینجا به کجا برویم

می‌توان از این کتاب به طرق مختلفی استفاده نمود. ممکن است برخی از خوانندگان از ابتدای آن شروع کرده و با سرعت خاص خود پیش بروند و البته این کار، روش خوبی برای به دست آوردن درک خوبی از نحوه کارکرد IFRS است.

شاید برخی از خوانندگان از قبل اطلاعاتی در خصوص این استانداردها داشته باشند و صرفاً به دنبال آن باشند که در مورد برخی از موضوعات دانسته‌های خود را مرور نمایند یا اینکه صرفاً بدنبال موضوعی بخصوص باشند. ساختار کتاب به نحوی است که خوانندگان می‌توانند مستقیماً به بخش مربوطه مراجعه نمایند. به‌عنوان مثال اگر خواننده ابهاماتی در مورد صورت جریان وجوه نقد دارد، می‌تواند صرفاً به فصل ۲ کتاب مراجعه نماید. اگر نخستین باری است که IFRS را بکار می‌گیرید (یا درصدد هستید که آن‌ها را بکار بگیرید) در این صورت احتمالاً باید به دنبال فهم بکارگیری نخستین بار این استانداردها و فرایندی بود که باید در این مسیر آن را طی نمود؛ در این حالت مستقیماً به سراغ فصل ۳ بروید.

این کتاب راهنمایی است تا خوانندگان را در دنیای پیچیده IFRS هدایت نماید. امید می‌رود این کتاب دید خوبی برای شما فراهم نماید و خوانندگان را در مسیر شغلی خود یاری نماید.

محتوای کتاب در یک نگاه

بخش اول: مفاهیم و مبانی استانداردها.....	۱۷
فصل ۱: معرفی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی.....	۱۹
فصل ۲: آشنایی با برخی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی.....	۴۹
فصل ۳: عبور از گذشته: بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای نخستین بار.....	۸۵
بخش دوم: نگاهی به عناصر اصلی صورتهای مالی.....	۱۰۷
فصل ۴: نحوه حسابداری دارایی‌ها.....	۱۰۹
فصل ۵: نگاهی به دارایی‌های نه‌چندان رایج.....	۱۶۳
فصل ۶: نحوه حسابداری بدهی‌ها.....	۲۰۷
فصل ۷: نگاهی به بدهی‌های نه‌چندان رایج.....	۲۴۳
فصل ۸: نحوه حسابداری درآمدهای عملیاتی.....	۲۷۵
فصل ۹: نحوه حسابداری حقوق مالکانه.....	۳۰۷
بخش سوم: پیوست‌ها.....	۳۳۵
پیوست ۱: فهرست استانداردهای حسابداری.....	۳۳۷
پیوست ۲: استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای بنگاه‌های کوچک و متوسط.....	۳۴۳
پیوست ۳: معرفی منابع کمک آموزشی.....	۳۵۱
پیوست ۴: واژه‌نامه.....	۳۵۷
منابع و ماخذ.....	۳۶۰

فهرست مطالب

<p>اصلاح اشتباهات سنوات قبل ..... ۷۳</p> <p>افشای اشتباهات در گزارش‌ها ..... ۷۳</p> <p>بررسی رویدادهای بعد از دوره گزارشگری ..... ۷۴</p> <p>رویدادهای تعدیلی ..... ۷۴</p> <p>سود تقسیمی ..... ۷۶</p> <p>تایید صورت‌های مالی ..... ۷۷</p> <p>بررسی تداوم فعالیت شرکت ..... ۷۹</p> <p>سوالات آخر فصل ..... ۸۲</p> <p>فصل ۳: عبور از گذشته: بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای نخستین بار... ۸۵</p> <p>مطابقت رویه‌های حسابداری شرکت با استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی ..... ۸۶</p> <p>شناخت تفاوت استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی با استانداردهای ملی ..... ۸۷</p> <p>تغییر رویه‌ها؛ در صورت نیاز ..... ۸۹</p> <p>افشای رویه‌های حسابداری ..... ۹۱</p> <p>تهیه و تنظیم صورت وضعیت مالی آغازین ..... ۹۳</p> <p>درک تاریخ گذار ..... ۹۳</p> <p>شناخت دارایی‌ها و بدهی‌ها ..... ۹۵</p> <p>تغییر طبقه‌بندی دارایی‌ها و بدهی‌ها ..... ۹۶</p> <p>موضوعات مربوط به افشا در نخستین صورت‌های مالی مبتنی بر استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی ..... ۹۸</p> <p>استثناها و معافیت‌ها ..... ۱۰۰</p> <p>موارد استثنا در تسری به گذشته ..... ۱۰۰</p> <p>معافیت‌های پرطرفدار ..... ۱۰۱</p> <p>برخی از معافیت‌های نه‌چندان رایج ..... ۱۰۲</p> <p>نگاهی به برخی از معافیت‌های داوطلبانه مفید ..... ۱۰۳</p> <p>اطمینان از مطابقت نخستین صورت‌های مالی با استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی ..... ۱۰۴</p> <p>سوالات آخر فصل ..... ۱۰۶</p>	<p>بخش اول: مفاهیم و مبانی استانداردها..... ۱۷</p> <p>فصل ۱: معرفی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی ..... ۱۹</p> <p>تدوین و اصلاح استانداردها ..... ۲۰</p> <p>چارچوب مفهومی گزارشگری مالی ..... ۲۲</p> <p>مرحل تدوین استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی ..... ۲۷</p> <p>تغییر استانداردها ..... ۲۸</p> <p>درک کمیته تفسیر گزارشگری مالی بین‌المللی ..... ۲۹</p> <p>گسترش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در سطح جهان ..... ۳۰</p> <p>کشورهایی که استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را پذیرفتند و بکار گرفتند ..... ۳۰</p> <p>کشورهایی که برای گذار به استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برنامه‌ریزی کرده‌اند ..... ۳۰</p> <p>ایران و استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی ۳۱</p> <p>بررسی اعداد و ارقام صورت‌های مالی: صورت‌های مالی مبتنی بر استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی ..... ۳۲</p> <p>ارائه صورت وضعیت مالی ..... ۳۴</p> <p>صورت سود (زیان) جامع ..... ۳۸</p> <p>صورت تغییرات در حقوق مالکانه ..... ۴۱</p> <p>سوالات آخر فصل ..... ۴۸</p> <p>فصل ۲: آشنایی با برخی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی ..... ۴۹</p> <p>یافتن مقصد پول نقد از روی صورت جریان‌های نقدی ۵۰</p> <p>اهمیت صورت جریان‌های نقدی ..... ۵۱</p> <p>تهیه صورت جریان‌های نقدی ..... ۵۲</p> <p>اتخاذ رویه‌های حسابداری مناسب ..... ۶۵</p> <p>انتخاب بهترین رویه حسابداری بر اساس شرایط خاص ..... ۶۶</p> <p>بررسی معاملات و رویدادهایی که توسط هیچ‌یک از استانداردهای بین‌المللی پوشش داده نشده‌اند ..... ۶۸</p> <p>اطلاع از نحوه تغییر رویه‌های حسابداری ..... ۶۹</p> <p>درک تکنیک‌های برآورد ..... ۷۱</p> <p>اصلاح اشتباهات ..... ۷۲</p>
<p>بخش دوم: نگاهی به عناصر اصلی صورت‌های مالی ۱۰۷</p> <p>فصل ۴: نحوه حسابداری دارایی‌ها ..... ۱۰۹</p> <p>تعریف یک دارایی ..... ۱۱۰</p> <p>چه زمانی یک عنصر، دارایی است؟ ..... ۱۱۱</p>	

چه زمانی املاک، ماشین‌آلات و تجهیزات جز دارایی‌های غیرجاری طبقه‌بندی نمی‌شوند؟ ۱۶۵
 تأمین مالی به منظور استفاده برای دارایی‌های غیرجاری ۱۶۶
 مستهلک کردن دارایی‌های غیرجاری ساخته شده توسط خود شرکت ۱۶۹
 دریافت کمک‌های بلاعوض ۱۷۱
 حسابداری کمک بلاعوض ۱۷۱
 تهاجر دارایی و بدهی ۱۷۲
 روش حسابداری مناسب برای کمک‌های بلاعوض ۱۷۳
 افشای کمک‌های بلاعوض ۱۷۸
 بازپرداخت کمک بلاعوض ۱۷۹
 اعطای کمک بلاعوض ۱۸۰
 حسابداری ابزارهای مالی ۱۸۱
 شفاف‌سازی در مورد تعریف دارایی مالی ۱۸۲
 نحوه شناخت و اندازه‌گیری دارایی‌های مالی ۱۸۳
 قطع شناخت دارایی‌های مالی ۱۸۶
 ابزارهای مشتقه ۱۸۸
 استاندارد جدید ابزارهای مالی ۱۹۳
 افشای ابزارهای مالی ۱۹۸
 کاهش ارزش یک دارایی ۱۹۹
 ارزیابی دارایی‌های شرکت از نظر کاهش ارزش احتمالی آن‌ها ۲۰۰
 یافتن ارزش منصفانه ۲۰۰
 ارزش بکارگیری ۲۰۱
 نحوه حسابداری کاهش ارزش سرقفلی ۲۰۳
 شناخت و برگرداندن زبان‌های کاهش ارزش ۲۰۴
 سوالات آخر فصل ۲۰۵

فصل ۶: نحوه حسابداری بدهی‌ها ۲۰۷

تعریف یک بدهی ۲۰۸
 ایجاد بدهی ۲۰۸
 نگاهی به آینده: بدهی‌های آتی ۲۰۹
 شناخت یک بدهی در صورت‌های مالی ۲۱۱
 نحوه حسابداری یک بدهی ۲۱۱
 طبقه‌بندی بدهی‌های جاری و غیرجاری ۲۱۳
 موارد افشای بدهی‌ها ۲۱۶
 بدهی‌های تجاری ۲۱۷
 تعریف یک بدهی تجاری ۲۱۷
 حسابداری بدهی‌های تجاری ۲۱۸

محدوده خاکستری: دارایی‌های احتمالی ۱۱۲
 حسابداری دارایی‌های احتمالی ۱۱۳
 حذف دارایی‌ها در قالب هزینه ۱۱۴
 اندازه‌گیری بهای تمام‌شده دارایی‌ها ۱۱۴
 بررسی دارایی‌های کشاورزی و زیستی ۱۱۶
 خالص ارزش بازیافتنی و تأثیر آن بر دارایی‌ها ۱۱۸
 تهاجر دارایی‌ها در برابر بدهی‌ها – آیا می‌توان این کار را انجام داد؟ ۱۱۸
 نگاهی به دارایی‌های رایج: موجودی‌ها، کار در جریان ساخت و دارایی‌های غیرجاری ۱۲۰
 موجودی‌ها و کار در جریان ساخت ۱۲۱
 دارایی‌های غیرجاری نامشهود ۱۲۶
 دارایی‌های غیرجاری مشهود: املاک، ماشین‌آلات و تجهیزات و سرمایه‌گذاری در املاک ۱۳۲
 شناسایی و اندازه‌گیری املاک، ماشین‌آلات و تجهیزات ۱۳۳
 استهلاک املاک، ماشین‌آلات و تجهیزات ۱۳۹
 واگذاری املاک، ماشین‌آلات و تجهیزات ۱۴۱
 نحوه حسابداری و اندازه‌گیری سرمایه‌گذاری در املاک در صورت‌های مالی ۱۴۳
 ارزش منصفانه در دنیای حسابداری ۱۴۵
 ارزش منصفانه در استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۴۵
 تعیین ارزش منصفانه ۱۴۸
 سلسله مراتب ارزش منصفانه ۱۴۸
 رویکردهای ارزشیابی ۱۵۱
 مراحل تعیین ارزش منصفانه ۱۵۲
 داده‌های ورودی روش‌های ارزشیابی ۱۵۴
 ارزش منصفانه در زمان شناخت اولیه ۱۵۵
 اندازه‌گیری ارزش منصفانه دارایی‌های غیر مالی ۱۵۶
 اندازه‌گیری ارزش منصفانه بدهی‌ها و ابزارهای مالکانه ۱۵۷
 اندازه‌گیری ارزش منصفانه دارایی‌ها و بدهی‌های مالی با وضعیت تهاجری ۱۵۸
 الزامات افشای اندازه‌گیری ارزش منصفانه ۱۵۸
 سوالات آخر فصل ۱۶۰

فصل ۵: نگاهی به دارایی‌های نه‌چندان رایج .. ۱۶۳

ساخت دارایی‌ها توسط خود شرکت ۱۶۴
 ارزشگذاری دارایی‌های غیرجاری در جریان ساخت ۱۶۵

نگاهی نزدیک به قواعد شناسایی درآمد عملیاتی.....	۲۸۳
تأمین کالا.....	۲۸۳
مبادله پایاپای.....	۲۸۸
فروش خدمات.....	۲۸۹
قراردادهایی با پرداخت‌های دوره‌ای.....	۲۹۰
دریافت حق عضویت و هزینه ثبت‌نام.....	۲۹۳
نگاهی به بهای ورودیه‌ها.....	۲۹۴
بررسی درآمد حاصل از سود سهام.....	۲۹۷
بررسی درآمد عملیاتی حاصل از حق امتیاز.....	۳۰۱
شناسایی درآمد بهره.....	۳۰۲
سوالات آخر فصل.....	۳۰۴

فصل ۹: نحوه حسابداری حقوق مالکانه..... ۳۰۷

مبانی انتشار و حسابداری سرمایه شرکت.....	۳۰۸
انتشار سهام با صرف.....	۳۱۱
شرکت‌ها چرا و چگونه سهامی با قیمتی بالاتر از ارزش اسمی منتشر می‌کنند؟.....	۳۱۱
حسابداری صرف سهام.....	۳۱۳
پرداخت‌های مبتنی بر سهام.....	۳۱۴
درک پرداخت مبتنی بر سهام.....	۳۱۵
محاسبات مربوط به پرداخت‌های مبتنی بر سهام.....	۳۱۶
مواجهه با مالیات انتقالی در پرداخت‌های مبتنی بر سهام.....	۳۲۰
درک مفهوم سود انباشته.....	۳۲۳
زیان‌دهی و پرداخت سود سهام.....	۳۲۴
رویدادهای مالی چه زمانی مستقیماً به سود انباشته منظور می‌شوند.....	۳۲۵
تجدید ارزیابی دارایی‌های غیرجاری.....	۳۲۶
مواجهه با حساب مازاد تجدید ارزیابی.....	۳۲۷
تفاوت دو دارایی با طبقه یکسان.....	۳۲۹
انتقال مازاد تجدید ارزیابی به سود انباشته.....	۳۳۱
سوالات آخر فصل.....	۳۳۳

بخش سوم: پیوست‌ها..... ۳۳۵

پیوست ۱: فهرست استانداردهای حسابداری.....	۳۳۷
پیوست ۲: استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای نگاه‌های کوچک و متوسط.....	۳۴۳
پیوست ۳: معرفی منابع کمک آموزشی.....	۳۵۱
پیوست ۴: واژه‌نامه.....	۳۵۷
منابع و ماخذ.....	۳۶۰

شناخت بدهی‌هایی که به‌موقع صورتحساب آن دریافت نشده است.....	۲۲۰
اجاره‌های عملیاتی و تأمین مالی.....	۲۲۱
طبقه‌بندی و روش حسابداری اجاره‌های عملیاتی.....	۲۲۲
طبقه‌بندی و نحوه حسابداری اجاره‌های تأمین مالی.....	۲۲۴
نگاه از زاویه‌ای دیگر: حسابداری اجاره دهنده.....	۲۲۷
تغییر نگرش استانداردگذاران نسبت به حسابداری اجاره‌ها.....	۲۲۷
کلنجار رفتن با مالیات بر درآمد.....	۲۳۰
مواجهه با مالیات بر درآمد در صورت‌های مالی.....	۲۳۰
بررسی جزئیات حسابداری مالیات انتقالی.....	۲۳۲
شناسایی مالیات انتقالی تفاوت‌های موقتی.....	۲۳۴
مواجهه با موارد افشا در صورت‌های مالی.....	۲۳۹
سوالات آخر فصل.....	۲۴۱

فصل ۷: نگاهی به بدهی‌های نه‌چندان رایج.. ۲۴۳

بررسی ذخایر و بدهی‌های احتمالی.....	۲۴۴
درک ضرورت وجود یک استاندارد برای ذخایر.....	۲۴۵
ذخیره چه زمانی شناسایی می‌شود.....	۲۴۶
برطرف کردن پیچیدگی‌های بدهی‌های احتمالی.....	۲۴۶
افشای ذخایر و بدهی‌های احتمالی در صورت‌های مالی.....	۲۴۸
بدهی‌های مالی.....	۲۴۹
درک کلیت بدهی‌های مالی.....	۲۵۰
طبقه‌بندی بدهی‌های مالی.....	۲۵۱
تعیین ارزش بدهی‌های مالی.....	۲۵۲
خلاص شدن از شر تعهدات مالی در صورت‌های مالی.....	۲۵۸
بررسی مزایای کارکنان.....	۲۵۹
مزایای کوتاه‌مدت کارکنان.....	۲۶۱
حسابداری طرح‌های مزایای بازنشستگی.....	۲۶۳
اهمیت حسابداری طرح‌های مزایای بازنشستگی.....	۲۶۳
انواع طرح‌های مزایای بازنشستگی.....	۲۶۴
سوالات آخر فصل.....	۲۷۳

فصل ۸: نحوه حسابداری درآمدهای عملیاتی. ۲۷۵

زمان‌بندی شناسایی درآمد.....	۲۷۷
بررسی برآوردهای قابل‌اتکا.....	۲۷۸
محاسبه برآوردی قابل‌اتکا از هزینه‌ها.....	۲۷۹
از دست دادن پول در یک قرارداد.....	۲۸۱
شناخت درآمد.....	۲۸۲